

Toelichting

VERDRAG VAN FARO

Erfgoedparticipatie staat centraal in het Verdrag van Faro. Het verdrag benadrukt de maatschappelijke waarde van erfgoed en van actieve deelname daaraan. Cultureel erfgoed gaat namelijk iedereen aan. Via erfgoed kun je elkaar vinden, het kan een middel zijn om maatschappelijke doelen te bereiken. En als de samenleving actief betrokken is bij cultureel erfgoed, kan dit van grote betekenis zijn voor de *waardering*, het *behoud* en het *gebruik* ervan. Want niet de locaties en objecten zelf zijn de belangrijkste onderdelen van cultureel erfgoed, maar juist de betekenis en waarde die mensen aan dat erfgoed toekennen en die ze uitdragen.

Het verdrag ziet voor cultureel erfgoed een rol weggelegd in:

- de versterking van een vreedzame en democratische samenleving;
- processen van duurzame ontwikkeling;
- de bevordering van culturele diversiteit.

Daarom stimuleert het verdrag:

- iedereen om eraan bij te dragen dat cultureel erfgoed een plek in onze samenleving heeft of krijgt, en kan houden. Dit proces noemen we 'borgen'.
- organisaties en particuliere initiatieven om gebruik te maken van cultureel erfgoed bij ruimtelijke en maatschappelijke vraagstukken.

Het verdrag zet landen ertoe aan hiervoor kaders te bieden.

Status

Dit verdrag is opgesteld door de Raad van Europa. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed onderzoekt momenteel voor het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen of Nederland het verdrag zal ondertekenen.

Meer weten?

Bezoek dan de website van de [Raad van Europa](#) of kijk op de pagina van het programma Faro bij de [Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#). Daar kun je van alles over het verdrag vinden.

HET VERDRAG VAN FARO & HET FONDS

Omgaan met erfgoed op de Faro-werkwijze

De belangrijkste thema's uit het verdrag heeft het Fonds vertaald naar de volgende drie uitgangspunten: **waarden**, **vormgeven** en **benutten** van cultureel erfgoed. Wij ondersteunen via de subsidieregeling *Vind elkaar in Erfgoed. Verken de Faro-werkwijze* projecten die zich aan de hand van deze uitgangspunten inzetten voor (de ontwikkeling van) actieve erfgoedparticipatie.

Termen verklaard

Onder actieve erfgoedparticipatie verstaan wij: activiteiten gericht op de omgang met cultureel erfgoed. Een erfgoedgemeenschap kan die activiteiten alleen uitvoeren, of samen met een organisatie. In deze subsidieregeling mag het maatschappelijk doel daarbij voorop staan en zijn de erfgoedactiviteiten soms deel van een breder aanbod.

Met erfgoedgemeenschappen bedoelen wij: een groep mensen die bijzondere waarde hechten aan een bepaald cultureel erfgoed, en die zich in hun vrije tijd inzetten om dat erfgoed te borgen.

Het borgen van erfgoed is: het proces waarin mensen cultureel erfgoed een plek in de samenleving geven zodat ze het, al dan niet in aangepaste vorm, over kunnen dragen aan volgende generaties.

WAARDEREN

Erfgoed in dialoog: allerlei perspectieven

De waarde van cultureel erfgoed kan voor iedereen verschillend zijn. Om bij het borgen van erfgoed recht te doen aan de verschillende opvattingen hierover, is het van belang participatie, dialoog en wederzijds begrip te bevorderen.

VORMGEVEN

Erfgoed democratiseren: iedereen doet mee

Betekenenissen, belangen, behoeftes en onze omgeving veranderen constant. Het borgen van erfgoed is dan ook nooit af. Soms ontstaat een initiatief dat daaraan bijdraagt vanuit de maatschappij zelf. Soms faciliteren instellingen dat erfgoedgemeenschappen een actieve en volwaardige rol vervullen in de omgang met erfgoed waar zij de zorg voor dragen. Pas wanneer ruimte voor bottom-up initiatieven en voor uiteenlopende perspectieven op de betekenis van erfgoed vanzelfsprekend is, kunnen we spreken van een democratische erfgoedpraktijk.

BENUTTEN

Erfgoed benutten: samen aan zet

Materieel erfgoed (zoals monumenten en archeologische vondsten), immaterieel erfgoed (waaronder tradities, rituelen en gebruiken), maar ook persoonlijke verhalen en associaties spelen een rol in hoe we onze leefomgeving ervaren en vormgeven. Erfgoed kan bovendien actieve deelname aan de samenleving stimuleren, of benut worden binnen ruimtelijke, sociale en ecologische vraagstukken.

Subsidieregeling: Vind elkaar in erfgoed. Verken de faro-werkwijze

Het Fonds stimuleert actieve erfgoedparticipatie. Dat doen we door via deze subsidieregeling projecten te ondersteunen waarin wordt gewerkt met de hierboven beschreven thema's uit het Verdrag van Faro. Dat kunnen projecten zijn waarin de uitgangspunten en de toepassing ervan worden verkend, of projecten met activiteiten waarin de erfgoedgemeenschappen aan zet zijn en een actieve, volwaardige rol vervullen in de omgang met cultureel erfgoed.

Met de uitgangspunten van het Verdrag van Faro als leidraad, stimuleren we dit als Fonds op verschillende manieren:

1. **Erfgoedgemeenschappen** stimuleren we om het initiatief te nemen in de omgang met het erfgoed waar zij waarde aan toekennen.

2. **Erfgoedinstellingen en –professionals** nodigen we uit om samen met erfgoedgemeenschappen de omgang met cultureel erfgoed vorm te geven, of om erfgoedgemeenschappen te faciliteren in het nemen van initiatief hiertoe.
3. **Instellingen in het hoger onderwijs** krijgen de mogelijkheid om te verkennen wat er nodig is om de uitgangspunten van het Verdrag van Faro toe te passen. Ze leggen hiertoe verbinding met een culturele of erfgoedinstelling en/of een erfgoedgemeenschap.
4. **Stichtingen en verenigingen buiten de erfgoedsector** moedigen we aan om erfgoed samen met erfgoedgemeenschappen te benutten voor maatschappelijke doeleinden.